

Autor: Sławomir Prusakowski

SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny
Filia we Wrocławiu

2022

Lekcja dla klas 4-6: Czy wszyscy jesteśmy tacy sami

Scenariusz lekcji do książki terapeutycznej: „Ola i Borys idą do szkoły”

Cele nauczania

Uczniowie będą:

- Wiedzieli że wszystkich należy traktować z szacunkiem
- Rozumieli dlaczego warto sobie wzajemnie pomagać
- Znali sposoby pomagania osobom które potrzebują wsparcia

Przebieg lekcji

- Przeczytanie fragmentu książeczki
- Zadanie pytań wprowadzających do tematu
- Krótka opowieść o podobieństwie i różnorodności
- Praca w grupach: Jakie wymiary nas różnią?
- Praca w grupach: jak możemy pomóc Oli?
- Podsumowanie lekcji

Potrzebne materiały

- Książeczka „Ola i Borys idą do szkoły” lub jej elektroniczna wersja
- Historia „z życia” nauczyciela która będzie wprowadzeniem do wypowiedzi o różnorodności i pomaganiu

- Duży arkusz szarego papieru i mazaki potrzebne do wypisania co nas różni
- Kartka i długopis (ołówki) do napisania dalszego ciągu historii Oli i jej kolegów

Zadania do wykonania przed lekcją

- Przygotuj książeczkę na fragmencie o zadaniu domowym Oli
- Przygotuj szary papier, markery i papier A4

Konieczne umiejętności lub wcześniejsze lekcje

- Wspólne lub indywidualne przeczytanie książeczki „Ola i Borys idą do szkoły”

Długość lekcji: 45 minut lub więcej

PLAN LEKCJI

Wzbudzenie zainteresowanie tematem

Wstęp prowadzącego i przeczytanie fragmentu książki (8 minut)

1. Przywitaj dzieci.
2. Powiedz: „Przeczytam Wam fragment książeczki o Oli i Borysie która już czytaliśmy. Dziś sobie o tym fragmencie trochę porozmawiamy i zastanowimy się co takiego się w tym fragmencie dzieje. Przyjrzymy się podobieństwom i różnicom które są między nami i zastanowimy się czy coś możemy z tym zrobić.”
3. Przeczytaj fragment:

„Drrrrńń, dzwoni dzwonek na lekcję. Dzieci wchodzi do sali. Kamila i Michał nie mogą się doczekać, aż pokażą Pani swoje opowiadania. Kamila pisała swoje dzieło aż przez dwa wieczory.

- O czym napisałaś? – pyta zaciekawiony Michał.

- O tym, jak wygląda rafa koralowa i jakie na wakacjach w Egipcie widziałam zwierzęta! – powiedziała podekscytowana Kamila.

- Ła! Brzmi super! – odrzekł z uśmiechem Michał.

Kamila i Michał siadają razem. Przed nimi siedzi Ola, która wygląda na zdenerwowaną. Patrzy w dół i się rumieni.

Nauczycielka zaczyna sprawdzać, czy dzieci mają opowiadania. Kiedy podchodzi do Oli, widzi, że dziewczynka jest przestraszona.

- Przepraszam, nie mam tego zadania – mówi, jękając się, Ola. Czuje wielki wstyd, bo w Ukrainie zawsze była przygotowana do lekcji. Była dobrą uczennicą.

- Nic się nie stało. Pewnie trudno jest Ci jeszcze pisać po polsku. Olu, nie musisz teraz robić tego zadania – odpowiada pani.

Och, dzieci są bardzo zaskoczone. Kamila i Michał czują, że to jest niesprawiedliwe. Michał raz zapomniał o zadaniu i od razu dostał jedynkę. I uwagę dla rodziców do dziennika! Było mu wtedy bardzo głupio.

Kamila też się zdenerwowała. Przecież spędziła tyle czasu nad swoim opowiadaniem! A Oli się po prostu upiekło! Oboje popatrzyli na siebie porozumiewawczo - byli źli na Olę..”

4. Zapytaj dzieci co takiego dzieje się w tym fragmencie książki. Pozbieraj odpowiedzi od dzieci i zachęcaj je do opowiadania. Dziękuj za pomysły. Ważne jest żeby dzieci zauważyły że w tym fragmencie Ola nie wykonała zadania i nie dostała za to złej oceny. Zapytaj dlaczego tak się stało.

5. Zapytaj dzieci dlaczego tak się stało? Dlaczego Pani nie dała Oli niskiej oceny ani nie dostała uwagi? Spisz odpowiedzi na tablicy lub karcie papieru. Zapytaj czy to jest OK że ktoś kto jest w czymś mniej sprawny czy wyćwiczony może liczyć na wsparcie innych osób które radzą sobie lepiej.

Wiadomości do przekazania

Wypowiedź prowadzącego (3 minuty)

1. Opowiedz historię ze swojego życia która pokazywała by jak będąc po stronie osoby która jest słabsza, mniej kompetentna, otrzymałeś/łaś pomoc, np.: „Kiedy chodziłem do szkoły podstawowej do 6 klasy to w planie moich zajęć pojawiła się fizyka.. to było trochę inaczej niż teraz bo wy będziecie mieli fizykę od 7 klasy. Co ważne nie byłem z niej specjalnie dobry i nie potrafiłem zrozumieć tego czego się uczyłem. I wtedy koleżanka z klasy zapytała czy może mi pomóc i tłumaczyła mi fizykę i dzięki niej zdałem fizykę w 6 klasie z oceną 4. Gdyby nie ona mógłbym nawet nie zdać z powodu fizyki. Dzięki temu że mi pomogła zdałem fizykę i tak się złożyło że dziś jest to jedna z moich ulubionych dziedzin nauki.

Każdy z nas jest w czymś lepszy a w czymś potrzebujemy/możemy kiedyś potrzebować pomocy. Ważne jest żebyśmy wzajemnie się wspierali i pomagali sobie, szczególnie w sytuacjach które są bardzo trudne dla kogoś, tak jak dla Oli sytuacja kiedy musi się przenieść do nowego kraju gdzie nawet alfabet wygląda inaczej może być sytuacją bardzo trudną.”

2. Zapytaj: Czy ktoś z Was też był w takiej sytuacji? Niech podniosą rękę osoby które też kiedyś dostały pomoc kiedy jej potrzebowały.
3. Podziękuj tym którzy podniosą rękę.

UWAGA: Dobrze by było aby ta sytuacja została zastąpiona przez sytuację której doświadczył prowadzący. Ma to być sytuacja w której ze względu na jakąś cechę, umiejętność, własność osoby nie mogła ona sama czegoś wykonać i potrzebowała pomocy.

Aktywność grupy/ćwiczenia

Ćwiczenie (17 minut)

1. Podziel uczniów na 3-5 osobowe grupy. Możesz też pozwolić się dzieciom dobrać według własnych upodobań. Poproś aby dzieci usiadły w grupach. Rozdaj dzieciom kartki i coś do notowania.
2. Powiedz dzieciom aby w grupie zastanowiły się i wypisały na kartce cechy którymi się różnymi i przez które ktoś może potrzebować pomocy pomimo tego że w innych wymiarach świetnie sobie radzi a może nawet jest najlepszy. Na przykład ja mam grubsze palce niż Wasze więc jeśli by coś mi wpadło do szczeliny mógłbym nie być w stanie wyciągnąć tego sam. A więc takim wymiarem w moim przypadku będzie grubość palców. Ola z książki jest dobrą koleżanką ale nie opanowała jeszcze pisania po polsku na tyle dobrze żeby być w stanie samodzielnie napisać wypracowanie. W jej wypadku tą cechą będzie umiejętność pisania po polsku.
3. Poproś aby w grupie na kartce zapisywała osoba z najdłuższymi włosami. Powiedz też że opowiadać na forum będzie osoba o najkrótszym imieniu. Poproś aby uczniowie wpisując cechy przygotowali też sytuacje w których ktoś może potrzebować wsparcia.
4. Poproś uczniów aby podawali po 1 pomysły i podawali uzasadnienie. Zbieraj pomysły po jednym od każdej grupy poruszając się od grupy do grupy po okręgu tak aż dzieci wyczerpią swoje pomysły. Doceniaj proponowane pomysły. Powtarzające się pomysły doceniaj ale proś o niepowtarzanie się.
5. Powiedz: Zobaczcie że jest tak wiele wymiarów, cech które mogą czasem powodować że ktoś będzie miał na chwile trudniej. To nie jest ani wada ani zaleta ale dzięki temu możemy też być dla siebie ważni i wspierać się wzajemnie. Nie wiem czy wiecie ale psychologowie już dawno udowodnili w badaniach że to że się wzajemnie wspieramy jest czymś co buduje nas jako wspólnotę i powoduje że razem możemy więcej.
UWAGA: Możesz dodatkowo opowiedzieć Historię Margared Mead (socjolożka) która uznała że najstarszym dowodem na naszą wspólnotę jest odnaleziona w wykopaliskach złamana i zrośnięta kość udowa. To jest dobry przykład jak dzięki wsparciu innych osoba która przez jakiś czas nie mogła się ruszać przeżyła, a jednocześnie dowód na to jak ważne jest żebyśmy wzajemnie się wspierali.

(link do artykułu o odnalezieniu kości:

[https://www.forbes.com/sites/remyblumenfeld/2020/03/21/how-a-15000-year-old-human-bone-could-help-you-through-the--coronavirus/?](https://www.forbes.com/sites/remyblumenfeld/2020/03/21/how-a-15000-year-old-human-bone-could-help-you-through-the--coronavirus/?fbclid=IwAR0CgB5RN4QGc1QjxkJCSqZX3IJHm7HpTYzabjyPbaEVI6oMSn4xk2NzsGU&sh=159957a337e9)

[fbclid=IwAR0CgB5RN4QGc1QjxkJCSqZX3IJHm7HpTYzabjyPbaEVI6oMSn4xk2NzsGU&sh=159957a337e9\)](https://www.forbes.com/sites/remyblumenfeld/2020/03/21/how-a-15000-year-old-human-bone-could-help-you-through-the--coronavirus/?fbclid=IwAR0CgB5RN4QGc1QjxkJCSqZX3IJHm7HpTYzabjyPbaEVI6oMSn4xk2NzsGU&sh=159957a337e9)

Ćwiczenie (13 minut)

1. Zaproś uczniów do podzielenia się w pary. Poproś: „Napiszcie dalszą część historii Oli w klasie. Zastanówcie się w jaki sposób dzieci mogły pomóc Oli w tej sytuacji. Napiszcie co się wydarzyło kiedy dzieci wróciły do klasy. Jak dzieci pomogły Oli? Powiedz dzieciom że mają na napisanie kontynuacji historii 10 minut.
2. Monitoruj pracę dzieci. Najpóźniej po 10 minutach zaproś kilka par do przeczytania dalszej części historii
3. Podziękuj dzieciom za napisanie opowiadań

Osobiste zastosowanie

Dyskusja (4 minuty)

1. Zapytaj uczniów:

- Co jest najważniejsze w dzisiejszej lekcji?
- Czy wokół was są osoby którym moglibyście pomóc?

2. Powiedz uczniom

- Rozejrzyjcie się wokół siebie. Zobaczcie kto komu pomaga wokół. Możecie też poszukać historii w Internecie kiedy ktoś potrzebował pomocy i dzięki temu potem osiągnął sukces. Być może od tych historii zaczniemy następną lekcję.